

UNIwersytet Gdański
KATEDRA ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA

81-824 Sopot, ul. Armii Krajowej 101,
tel. (058) 523 12 01, kom. 601 31 16 29
e-mail: halina.czubasiewicz@ug.edu.pl

Gdańsk, 30.06.2022

prof. UG dr hab. Halina Czubasiewicz

Recenzja

rozprawy doktorskiej magistra **Roberta Szydło** pod tytułem „**Model kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych w Polsce**” napisanej w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie pod kierunkiem naukowym **dr hab. Małgorzaty Tyrańskiej, prof. UEK**, promotor pomocniczy dr Sylwia Wiśniewska.

Podstawa formalna sporządzenia recenzji

Podstawę formalną napisania niniejszej recenzji stanowi pismo Dyrektora Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. dr hab. inż. Stanisława Popka informujące, że Rada Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie zwróciła się z prośbą o przyjęcie do recenzji pracy doktorskiej p. mgr Roberta Szydło pod tytułem „Model kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych w Polsce”.

Charakterystyka recenzowanej rozprawy doktorskiej

Recenzowana praca liczy 335 stron tekstu (w tym 248 stron stanowią rozważania merytoryczne Autora). Składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, spisu literatury, spisu tabel, spisu rysunków, oraz trzech załączników zawierających: kwestionariusz główny, kwestionariusz ekspercki i wykaz ekspertów. Przedmiotem dysertacji jest „Model kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych w Polsce”. Problematykę rozprawy doktorskiej należy uznać za ważną zarówno z punktu widzenia rozwoju teorii jak i praktyki. Jest to tematyka bardzo aktualna. Uczelnie są poddawane presji przygotowania absolwentów do

podejmowania wyzwań w praktyce. Wymaga to określenia celów edukacyjnych szkół wyższych i poszukiwania proporcji między wiedzą teoretyczną, która jest warunkiem szerokiego spojrzenia i twórczego podejścia do problemów w organizacjach, a praktycznym przygotowaniem do pełnienia ról w aktualnych warunkach działania. W ten nurt poszukiwań doskonale wpisuje się tematyka recenzowanej dysertacji. Tytuł rozprawy jest spójny z celem głównym: „opracowanie oraz walidacja modelu kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych w Polsce” (s.5). Obok celu głównego sformułowano sześć celów szczegółowych, polegających na analizie uwarunkowań rynku pracy oraz jego uwarunkowań, opisie kompetencji oraz narzędzi ich rozwoju, eksploracji pojęcia zatrudnialności i identyfikacji działań w zakresie kształtowania zatrudnialności, opracowaniu podejścia badawczego do analizy działań w zakresie kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych, walidacji modeli cząstkowych dla poszczególnych wymiarów zatrudnialności oraz sformułowaniu rekomendacji dotyczących kształtowania zatrudnialności absolwentów. Zarówno cel główny jak i spójne z nim i zasadne cele szczegółowe mają bardzo ważne znaczenie dla zmian dokonujących się w nauczaniu studentów na uczelniach ekonomicznych. Od lat toczy się dyskusja na ile spójne z potrzebami praktyki są oferowane przez uczelnie programy nauczania studentów. W tok tych rozważań idealnie wpisuje się recenzowana rozprawa. Jest ona nie tylko głosem w dyskusji, ale wskazuje na czynniki, które wpływają na spójność oczekiwań praktyki gospodarczej i ofert uczelni. Zasadne, ale stanowiące pewien nadmiar są sformułowane pytania badawcze - główne i 12 pomocniczych oraz hipotezy – główna i 13 hipotez pomocniczych. Nie oceniam tego negatywnie bo praca ma charakter zarówno ilościowy (hipotezy) i jakościowy (pytania badawcze), ale tak dużo problemów komplikuje śledzenie rozważań Autora.

Struktura rozprawy jest podporządkowana przedmiotowi i celom założonym przez Doktoranta. Składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów i zakończenia. Trzy pierwsze rozdziały mają charakter rozważań teoretycznych. Wprowadzają czytelnika w problemy rynku pracy, na którym funkcjonują kompetencje absolwentów, precyzują pojęcie kompetencji i ich rozwój oraz zatrudnialność, w tym szczególnie zatrudnialność absolwentów szkół wyższych. Podjęte przez Doktoranta rozważania w części teoretycznej są istotne dla dalszego toku pracy. Uważam, że zaprezentowana w pracy część teoretyczna jest bardzo przemyślanym wprowadzeniem do dalszej części pracy.

W rozdziale czwartym zaprezentowano metodykę badań, zastosowaną w pracy. Punktem wyjścia jest zaprezentowany w tabeli 4.1 sposób realizacji założeń badawczych. Tabela w przejrzysty sposób prezentuje założenia badawcze i powiązania między celami, pytaniami badawczymi i hipotezami. Ułatwia to śledzenie kolejnych zamiarów badawczych. W punkcie 4.2 zaprezentowano koncepcję kształtowania zatrudnialności absolwentów w podziale na osiem etapów. Punkt czwarty prezentuje przyjętą w pracy metodykę badań, w tym autorską koncepcję oraz szczegółową charakterystykę badań i charakterystykę wykorzystywanych kwestionariuszy.

Rozdział piąty i szósty zaprezentowano wyniki badań i odpowiedź na główny cel rozprawy i warunki związane z zatrudnialnością absolwentów.

Wysoko oceniam konstrukcję pracy. Recenzowana rozprawa doktorska zawiera wszystkie wymagane dla tego typu opracowań naukowych części. Konstrukcja pracy jest logiczna. Występuje spójność między poszczególnymi rozdziałami, co oceniam pozytywnie.

Umiejętność wykorzystania literatury przedmiotu

Doktorant wykazał się w pracy bardzo dobrą znajomością literatury. Jednak jej ilość jest niewiarygodna. Spis literatury obejmuje 64 strony na których zaprezentowano, jak mi się wydaje 924 pozycje. W zdecydowanej przewadze są to pozycje wydane po 2001 r. , co stanowi o ich aktualności. Wśród pozycji literatury jest wiele pozycji anglojęzycznych. Może to wskazywać na pracowitość Autora, ale może też świadczyć o problemach z selekcją. Nawet biorąc pod uwagę, że tematyka pracy jest obszerna, bo dotyczy rynku pracy, kompetencji i ich kształtowania oraz problemów przekładających się na zatrudnialność absolwentów jest to bogaty, może zbyt bogaty zestaw cytowanej literatury. Nie czynię z tego faktu zarzutu, ale pragnę zwrócić uwagę na fakt, że w pracy naukowej jest też ważna umiejętność selekcji.

Wykorzystanie wiedzy zawartej w literaturze dało doskonałe podstawy do zbudowania modelu kształtowania zatrudnialności absolwentów i określenia czynników które poddano badaniom.

Umiejętność opracowania metodyki badań i przeprowadzenia badań

Doktorant w sposób komunikatywny scharakteryzował metodykę badań. Poprawnie został opisany zakres badań. Bardzo dobrze został scharakteryzowany przedmiot badań. W rozdziale metodycznym moje uznanie zyskał materiał zawarty w tabeli 4.1 pokazujący w przystępny sposób założenia metodyczne rozprawy. W tabeli pokazano związki między celami, pytaniami badawczymi, hipotezami odnosząc te treści do rozdziałów w pracy, wskazując metody zbierania danych i metody analizy. Z pewnością wprowadziło to porządek w realizacji celów rozprawy, ale też pozwoliło na

łatwiejsze śledzenie przedsięwzięć Doktoranta. Rozumiem i akceptuję w pełni zamysł Autora, aby badaniami objąć grupę studentów i grupę absolwentów oraz grupę pracowników badawczo-dydaktycznych uczelni i grupę pracowników działów ZZL firm. Pozwala to na diagnozę i porównanie postaw i oczekiwań wszystkich istotnych grup interesów. Uważam, że model zatrudnialności absolwentów wypracowany dla celów badawczych pozwala na pełne zdiagnozowanie problemu badawczego z uwzględnieniem istotnych powiązań i warunków. Metodyka badań była przemyślana, dobrze zaprojektowana i oprzyrządowana. Stanowi to duży walor pracy. Wyniki badań są wszechstronnie analizowane przez Autora. Daje to w efekcie bardzo cenne informacje na temat czynników, które powinny być brane pod uwagę szczególnie przez uczelnie kształcące studentów i przez samych studentów. Nie tyle zaskakują czytelnika wyniki badań, co stanowią udokumentowane zalecenia dla szkół wyższych i oczekiwania pracodawców. Bardzo wysoko oceniam przygotowane i wykorzystane w badaniach narzędzia oraz statystyczne opracowanie uzyskanych wyników.

Załączone do rozprawy jest kwestionariusze ankiety i kwestionariusze wywiadu. zostały prawidłowo dobrane do celu badań i dobrze skonstruowane, są na dobrym poziomie szczegółowości. Pytania dotyczą najważniejszych zagadnień związanych z problematyką dysertacji. Zawarte pytania w ankiecie wskazują na kompleksowe podejście do omawianej problematyki. Zastosowane narzędzie badawcze pozwoliło Doktorantowi z sukcesem zrealizować założone w rozprawie cele. Należy stwierdzić, że Autor w rozprawie wykazał się w sposób bardzo dobry umiejętnością opracowania metodyki badań.

Umiejętność zaprezentowania wyników badań i formułowania wniosków z badań

Doktorant w sposób bardzo profesjonalny zaprezentował wyniki badań. Ponieważ problem zatrudnialności absolwentów jest problemem wielowymiarowym, należy docenić zamysł badawczy Autora, który ograniczył działania mające wpływ na zatrudnialność do trzech wymiarów: do zmierzania w kierunku zatrudnienia, podjęcia i utrzymania zatrudnienia oraz do rozwoju kariery zawodowej. Każdy z wymiarów miał swoje odniesienia w pytaniach zawartych w kwestionariuszach. Starano się określić dla każdego wymiaru działania mające największy i najmniejszy wpływ na zatrudnialność. Pozwoliło to na dalsze dogłębne analizy czynników warunkujących to zjawisko. Poznanie mechanizmów pozwoliło na zbudowanie modelu, który ma zastosowanie poznawcze tego trudnego, ale i ważnego problemu ale też zastosowanie praktyczne. Wnioski sformułowane w pracy są przekonujące – poparte uzyskanymi efektami badań.

Osiągnięcia naukowe zaprezentowane w rozprawie doktorskiej

Do osiągnięć naukowych Doktoranta, wykazanych w recenzowanej pracy, należy zaliczyć:

- dokonanie rzetelnego przeglądu literatury przedmiotu, niezbędnej do zapoznania się z problemami warunkującymi analizę zatrudnialności absolwentów. Dobór literatury z zakresu funkcjonowania rynku pracy, zarządzania kompetencjami i czynników kształtujących zatrudnialność jest walorem pracy,
- opracowanie autorskiego modelu zatrudnialności absolwentów i zbudowanie procedury badawczej spójnej z celami badawczymi i dobrze współdziałającej na rzecz weryfikacji modelu,
- opracowanie szczegółowych kwestionariuszy ankiety, które bardzo dobrze korespondują z celami pracy i mają dość duży poziom obiektywizmu,
- pokazanie spojrzenia na problem badawczy przez trzy grupy opiniotwórcze: studentów, absolwentów i pracodawców,
- uzyskanie przekonujących wyników badań, ujętych w postaci modelu współzależnych czynników opisujących problem badawczy w sferze teorii i praktyki, które powinny być znane środowisku uczelni ekonomicznych dla kreowania programów studiów i metod

pracy ze studentami oraz dla praktyków, aby budowali oferty pracy wykorzystujące budowane na uczelniach kompetencje.

Jakość edytorska pracy

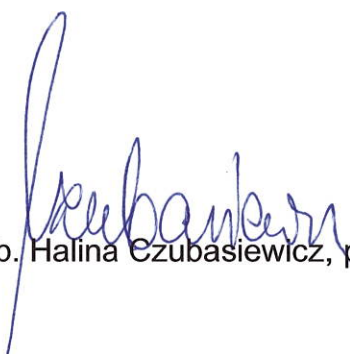
Poziom edytorski pracy uważam za bardzo dobry. Autor posługuje się zrozumiałym językiem. Używane pojęcia są jednoznaczne. Pracę wzbogacają tabele, rysunki, które są również opracowaniem własnym Doktoranta.

Konkluzja

Mgr Robert Szydło wykazał się w recenzowanej rozprawie umiejętnością sformułowania i zdiagnozowania oryginalnego problemu badawczego, rzetelną znajomością literatury podjętego problemu i trafnym opracowaniem metodyki badań. Opracowana przez Doktoranta metodyka badań jest właściwa dla zrealizowania celu badawczego. Sposób przeprowadzenia badań i prezentację wyników w rozprawie doktorskiej oceniam bardzo pozytywnie. Doktorant udzielił wyczerpujących odpowiedzi na pytania badawcze i zweryfikował hipotezy badawcze. Stanowi to oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Jednocześnie wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie naukowej oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska mgr Roberta Szydło spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim w świetle Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki i wnoszę o przyjęcie rozprawy przez Radę Dyscypliny i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Biorąc pod uwagę bardzo wysoką ocenę badań prowadzonych przez Doktoranta oraz również wysoko ocenioną, zaprezentowaną w pracy koncepcję kształtowania zatrudnialności absolwentów uczelni ekonomicznych w Polsce wnoszę o nagrodzenie pracy nagrodą Rektora.

Dr hab. Halina Czubasiewicz, prof. UG